

**LATVIJAS REPUBLIKAS SAEIMA**  
IZGLĪTĪBAS, KULTŪRAS UN ZINĀTNES KOMISIJA

lūkaba ielā 11. Rīgā. LV-1811

Tālrunis: 7087250

Fakss: 708 7100

2009. gada 27janvārī

Ministru prezidentam I.Godmaņa kungam

A.god. I.Godmaņa kungs!

Sakarā ar to, ka Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisija (turpmāk - komisija) ir saņēmusi Latvijas valsts muzeju direktoru atklāto vēstuli, kā arī Latvijas muzeju biedrības un Latvijas Dabas muzeja padomes vēstules, kurās pausts satraukums par valdības ieceri apvienot valsts muzejus četrās lielās valsts aģentūrās „Latvijas vēsture”, „Latvijas māksla”, „Latvijas literatūra” un „Latvijas daba”, komisija izskatīja šo jautājumu 2009. gada 27. janvāra sēdē.

Lai jautājumu varētu vispusīgi un kompetenti apspriest, sēdē tika uzklauti Valsts kancelejas direktora vietniece B.Pētersone, Kultūras ministrijas parlamentārā sekretāra pienākumu izpildītājs A.Radzevičs, Kultūras ministrijas valsts sekretāre S.Zvidriņa, Muzeju valsts pārvaldes vadītājs J.Garjāns, Latvijas Muzeju biedrības valdes priekšsēdētāja S.Mackeviča, VA "Rīgas vēstures un kuģniecības muzejs" direktore K.Radziņa, VA "Latvijas Nacionālais vēstures muzejs" direktors un Latvijas Muzeju padomes priekšsēdētājs A.Radiņš, VA "Latvijas Nacionālais mākslas muzejs" direktore M.Lāce, VA "īpaši aizsargājama kultūras piemineklis -Turaidas muzejrezervāts" direktore A.Jurkāne, VA "Rundāles pils muzejs" direktors I.Lancmanis, VA "Latvijas Kara muzejs" direktore A.Fleija un Saeimas Juridiskā biroja pārstāve L.VHsone.

Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisija kategoriski iebilst pret ieceri apvienot visus valsts muzejus četrās valsts aģentūrās, kā arī nevar atbalstīt tādu muzeju reorganizāciju, kura nebūtu atklātā un demokrātiskā veidā izdiskutēta Kultūras ministrijā un ar nozares ekspertiem.

Par šādu viedokli nobalsoja visi komisijas deputāti, kuri piedalījās balsojumā. Šāds lēmums tika pieņemts pēc vairāku muzeju vadītāju, kā arī Valsts kancelejas un Kultūras ministrijas pārstāvju uzklauššanas.

Klātpieaicināto ekspertu un profesionāļu sniegtā juridiskā un iespējamo ieguvumu analīze liecina, ka netiks gūts nekāds ekonomiskais labums.

Tieši otrādi, šāda vienkāršota muzeju centralizācijas projekta īstenošana sagraus sistēmu, kas veiksmīgi darbojas. Jāuzsver, ka muzeji nav tipiskas valsts aģentūras Publisko aģentūru likuma izpratnē, kā arī nav tipiskas valsts pārvaldes iestādes. To darbību un funkcijas nosaka arī Muzeju likums un Kultūras institūciju likums. Jāņem vērā arī tas, ka Latvijas Nacionālajam vēstures muzejam un Latvijas Nacionālajam mākslas muzejam ir piešķirts nacionālas nozīmes kultūras institūcijas statuss.

Kā apliecināja Kultūras ministrijas pārstāvji, veidojot 2009. gada budžetu un saskaņā ar valdības dotajiem rīkojumiem, muzejos jau ir notikusi apjomīga štatu, atalgojuma un uzturēšanas izdevumu samazināšana. Papildus tam šāda

apvienošana tikai nestu neglābjamu valsts muzeju, it īpaši lielo muzeju, darba līmeņa kritumu, tieši apdraudot to līdz šim sekmīgi strādājošo un pelnošo darbību.

Komisija lūdz Jūs, ministru prezidenta kungs, veltīt uzmanību šim svarīgajam jautājumam un veikt vispusīgu, arī juridisku izvērtējumu valsts pārvaldes optimizācijas ietvaros plānotajai muzeju apvienošanai un nepieļaut nepārdomātu lēmumu pieņemšanu.

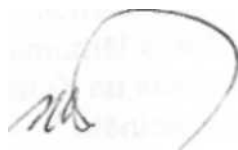
Šāda apvienošana radīs ne tikai ekonomiskos zaudējumus, bet arī mazinās katra muzeju atpazīstamību, tajā skaitā starptautisko, muzeja vadītāju iniciatīvu un ieguldījumu katra muzeja popularitātes celšanā.

Ikvienai sevi cenošai tautai kultūra ir prioritāte un muzeji ir Latvijas kultūras būtiska sastāvdaļa. Vēsturiski valsts muzeji tiek veidoti, lai krātu un saglabātu visai sabiedrībai piederošas kultūras vērtības un darītu krājumu pieejamu apmeklētājiem un pētniekiem. Līdz šim muzeji ir veidojušies arī kā vispusīgi kultūras centri un tieši tādā veidā spējuši kļūt interesanti apmeklētājiem. Panākumus pierāda ārkārtīgi apmeklētie Muzeju nakts pasākumi, tēlotājmākslas izstādes un plašā koncertdzīve muzejos. Vairāki Latvijas muzeji paši veido interesantas koncertprogrammas un tādējādi konkurē ar koncertzālēm. Būtībā muzeji ir attīstījuši ekonomiku, nevis izraisījuši krīzi. Jāmin Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs, kurš veicina tautas daiļamatniecību un ir radījis jaunas darbavietas Latvijas laukos.

Komisija uzskata, ka dažu muzeju direktoru un grāmatvežu algu dēļ nebūtu jāizjauca sistēma, kas veiksmīgi darbojas. Vienlaikus vēršam uzmanību, ka muzeju pārvaldībā jau ir pastāvējis centralizācijas princips atbilstoši PSRS standartiem, piemēram, Vēstures muzeju apvienība un Mākslas muzeju apvienība, kuras likvidētas jau 1969. gadā.

Vienlaikus deputāti izprot un atbalsta administratīvo funkciju centralizēšanas nepieciešamību taupības apstākļos attiecībā uz tā saucamajiem mazajiem muzejiem. Kā apliecināja muzeju nozares pārstāvji, Kultūras ministrijā jau tiek veikts darbs, lai padarītu efektīvāku mazo muzeju administrēšanu, piemēram, kas glabā atsevišķu valstsvīru un rakstnieku piemiņu.

Ar cieņu,



J.Straziņš Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas priekšsēdētājs